

Detaylarda Gizli Sanat

Zeynep Aslan KESMÜK

Dünyanın varoluşu ile birlikte sanat icra edilmemiş midir? Nefes alabildiğimiz, üzerinde tüm canlıları barındıran, boşlukta dengede duran, yaşanılabilir bir adres olan Dünya, sanat eseri değil midir?

Yaratıcı, bütün kudretini sanat ile icra etmemiş midir? İnsanın ruhunda ve bedeninde en ince ayrıntılara kadar yaşamı sağlayan detayların olması, doğadaki ağaçta, çiçekte, toprakta görsel bir zenginliğin oluşu, bir suyun akışının sesindeki ritim, her canlının kendine özgü ses tınısı, yaşamsal ve fiziksel özellikler Yaratıcının sanatının muhteşemliğini göstermez mi?

Anne karnına düşen bir bebeğin, duyduğu kalp atışının ritmi ile müzik sanatını öğrenmeye başlaması, gelişimin anne karnında başladığına inanan annenin bebeğiyle sohbet etmesi, müzikler dinletmesi dış dünyaya hazırlığın ilk aşamasıdır bakıldığında ve dünyaya gözlerini açan bebeğin annesinin sesini duyduğunda yaşadığı rahatlık, kulağına fısıldanan ninniler sanatın yaşama harmanlanmasının başlangıcı değil midir?

Çocukların gelişimi için okunan kitapların metinleri ve hayal dünyasını geliştiren rengarenk resimler, el becerilerini geliştirmeye yönelik yapılan etkinlikler, danslar, doğaçlama drama oyunları bir sanat değil midir?

Bir ev hanımının özenle pişirdiği yemekte, hazırladığı muazzam sofralarda, toprağa tohum atan elleri nasırlı çiftçinin topladığı hasadında, bir bilgisayar programcısının, grafiklerin hayal dünyasını yansıttığı dijital dünyada, eğitimcilerin öğrenmeyi

gerçekleştirebilmek için gösterdikleri çabada, hekimlerimizin yaptığı muayenelerde, cerrahi operasyonlarda ve daha nicelerinde bir sanat söz konusu değil midir?

Sanat ruhun beslendiği, duyguların keşfedildiği, bedensel becerilerin icrasının yapıldığı görsel, işitsel, dokunsal içsel bir yolculuktur.

Geçmişten günümüze gelen; müzik terapisi, oyun terapisi, bibliyoterapi, dans terapisi, dramaterapi gibi birçok terapi şekli sanatın iyileştirici gücünün göstergesidir ve yaşamın aslında kıyasında değil tam da merkezinde olduğunun kanıtıdır. Özümüze iyi gelen yaşamımızın bir parçası haline getirmemiz gereken, dünyayı deneyimlemenin farklı bir yolu olan materyaldir sanat. Zihin ve bedenin ortak çalışmasıdır; dans etme ve şarkı söylemenin birleşimi, notaları takip ederek bir enstrümanı çalmak, hayal ettiği görüntüyü becerikli ellerle tuale dökmek, ahşabın muhteşem dokusunu hissedip ona şekil vermek insanı bulunduğu ruh durumundan arındıran olumlu enerjilerin yüklenmesini sağlayan bir şifacıdır sanat.

İbn Sina "Kitabü's Şifa" eserinde; "Tedavinin en iyi ve en etkili yollarından biri hastanın aklî ve ruhî güçlerini artırmak, ona hastalıkla daha iyi mücadele için cesaret vermek, hastanın çevresini sevimli hale getirmek, ona en iyi musikiyi dinletmek ve onu sevdiği insanlarla bir araya getirmektir."¹ diye söyleyerek sanatın tıptaki yerine dikkat çekmiştir.

1 <https://www.acarindex.com/pdf/aca-rindex-91393773-28b5.pdf> (syf 30)

Sanat; bilimleri, medeniyetleri kapsayan bir oluşumdur. En eski zamanlardan tutun, yakın geçmişimizden günümüze kadar ulaşan kalıtların, eserlerin, mimari yapıların tümünde sanat ve sanatçı ruhunun toplumsal ve kültürel yaşamı geleceğe aktardığını görebilirsiniz.

Sakızlı Ohannes Paşa'ya göre, "Temel ihtiyaçlardan bile önce insanların sanat ile meşgul olmasının tek bir sebebi vardır. Bu sebep, insanın içindeki güzel duygusudur. Bu istek insanın yaratılışının gereğidir. Güzel şeyi sevmek, hoşlanma duygusu, saadet ve kemale özlem duymak insanın doğuşu icabındandır. İnsanın bu eğilimleri, onu güzel sanatlara yönlendirmiştir. Güzeli aramaya sevk etmiştir. Güzeli görmek ve güzeli bulmak istemiştir. Ohannes Paşa'ya göre güzel, tabiatla, yaratılanların dünyasında, insanın bakıp seyrettiği, kalbini celbeden, hayretini uyandıran her şeydir."²

Bu durumda bilinçli bir farkındalıkla çevremizi gözlemlediğimizde büyük, küçük detayların bizlere değer kattığını, hayatımızı güzelleştirdiğini görebiliriz.

Bir sanat eseri olan bedende yer alan ruhun neye ihtiyacı olduğunu en iyi bilen kişinin kendisidir ve ruhu beslemenin birçok yolu olduğunu, yapılması gerekenin sadece adım atmak ve başlamak olduğunu görmek için neler mümkün acaba?

2 <https://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12452/4375/554528.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (syf 43)